



INSO

18701

1st. Edition

2014

جمهوری اسلامی ایران  
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۸۷۰۱

چاپ اول

۱۳۹۳

- پینت بال -

تفنگ های (نشانه روهای) پینت بال -

ویژگی ها و روش های آزمون

**Paintball-  
Paintball Markers-  
Specifications and Test methods**

**ICS: 97.220.40**

## به نام خدا

### آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بندیک مادهٔ ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانهٔ صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیر دولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیتهٔ ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسهٔ سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیتهٔ ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیتهٔ ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)<sup>۱</sup>، کمیسیون بین‌المللی الکترونیک (IEC)<sup>۲</sup> و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)<sup>۳</sup> است و به عنوان تنها رابط<sup>۴</sup> کمیسیون کدکس غذایی (CAC)<sup>۵</sup> در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسه‌های فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیستمحیطی، آزمایشگاهها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان‌ها و مؤسسه‌های را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطای و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانیها و انجام تحقیقات کلبردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1 - International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3 - International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Métrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

## کمیسیون فنی تدوین استاندارد

### « پینت بال - تفنگ‌های (نشانه‌روهای) پینت بال - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون »

#### سمت و / یا نمایندگی

رئیس:

رئیس انجمن پینت بال

نیکپور، حمید

(لیسانس بازرگانی)

دبیر:

کارشناس شرکت مهندسی امواج برق پایدار

سیده سهیلا، موسوی

(فوق لیسانس مهندسی برق-الکترونیک)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

کارشناس دفتر تدوین سازمان ملی  
استاندارد ایران

رثائی، حامد

(لیسانس مهندسی برق-قدرت)

کارشناس شرکت مهندسی امواج برق پایدار

رثائی، حمید

(لیسانس مهندسی برق-قدرت)

رئیس کمیته داوری و قانونگذاری انجمن  
پینت بال

شهران، رضا

(فوق لیسانس مدیریت MBA)

کارشناس استاندارد شرکت پرشین تجارت  
دوان

طاهری مهر، مرضیه

(فوق لیسانس مهندسی مواد-گرایش مهندسی پزشکی)

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی  
تهران جنوب

طباطبایی، حمید

(دکترای تربیت بدنی و علوم ورزش)

کارشناس شرکت مهندسی امواج برق پایدار

مقنی یزدی، علی

(لیسانس مهندسی برق-قدرت)

دبیر انجمن پینت بال

موسوی، سید رضا

(لیسانس مدیریت صنعتی)

## فهرست مندرجات

صفحة	عنوان
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
۵	پیش‌گفتار
۱	هدف و دامنه کاربرد ۱
۱	مراجع الزامی ۲
۲	اصطلاحات، تعاریف ۳
۹	اهمیت و کاربرد ۴
۱۰	انطباق ۵
۱۰	الزامات کلی ۶
۱۱	الزامات عملکردی ۷
۱۲	روش‌های آزمون ۸

## پیش‌گفتار

استاندارد "پینت‌بال - تفنگ‌های (نشانه‌روهای) پینت‌بال - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون" که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط شرکت مهندسی امواج برق پایدار تهیه و تدوین شده است و در چهارصد و شصت و یکمین اجلاس کمیته ملی استاندارد مهندسی پزشکی مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۵ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ASTM F2272: 2013, Standard Specification for Paintball Markers

- پینت بال -  
- تفنگ‌های (نشانه‌روهای) پینت بال -  
ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

۱ هدف و دامنه کاربرد

۱-۱ هدف از تدوین این استاندارد، تعیین ویژگی‌های تفنگ‌های پینت بالی است که گلوله پینت بال را به وسیله انرژی آزادشده از هوای فشرده، گاز فشرده یا وسیله دیگری به پیش می‌رانند.

۲-۱ این استاندارد در مورد تفنگ‌های پینت بال غیرتفریحی، مثل آن دسته از تفنگ‌های پینت بالی که کاربرد انتظامی، علمی، نظامی یا نمایشی دارند، کاربرد ندارد.

۳-۱ مقادیر بیان شده در واحدهای SI باید به عنوان استاندارد در نظر گرفته شوند. مقادیر ارائه شده درون پرانتزها تنها جهت اطلاع ذکر شده‌اند.

یادآوری - نماد نیرو بر حسب پوند به صورت‌های  $p$  ،  $lb$  ،  $lbf$  و  $lbf_m$  باشد:

۴-۱ هشدار پیشگیرانه زیر تنها به بخش روش آزمون ارائه شده در بند ۸ این استاندارد مربوط می‌شود:  
این استاندارد، تمام موارد ایمنی را بیان نمی‌کند. بنابراین وظیفه کاربر استاندارد است تا قبل از استفاده، موارد ایمنی و اقدامات بهداشتی مناسب را تامین و محدودیت‌های اجرایی آن را مشخص نماید.

۲ مراجع الزامی

مراجع الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات، جزیی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، ویرایش‌های بعدی آن موردنظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین ویرایش مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۲: سال ۱۳۹۳، پینت بال - وسایل محافظ چشم مورد استفاده در ورزش پینت بال - ویژگی‌ها

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۰: سال ۱۳۹۳، پینت بال - گلوله‌های مورد استفاده در ورزش پینت بال - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

۱-۳ در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌روند:

۱-۱-۳

### ماشه خودکار

ماشه‌ای است که اگر در وضعیت شلیک قرار گیرد، در صورت عملکرد درست پمپ<sup>۱</sup> یا گلنگدن<sup>۲</sup>، منجر به تخلیه خودکار تفنگ پینت‌بال خواهد شد.

۲-۱-۳

### صفحه مانع<sup>۳</sup>

شیئی که از آن به منظور توقف گلوله پینت‌بال استفاده می‌شود.

۳-۱-۳

### لوله

قسمتی از یک تفنگ پینت‌بال که گلوله پینت‌بال از طریق آن شلیک می‌شود.

۴-۱-۳

### وسیله مسدودکننده لوله

وسیله ایمنی مسدودکننده دهانه لوله که اگر به طور مناسب نصب شود، احتمال شلیک شدن گلوله پینت‌بال سالم را از تفنگ، یا خارج شدن آن را از محدوده وسیله مسدودکننده لوله کاهش می‌دهد. این وسیله اغلب به عنوان سدکننده لوله<sup>۴</sup> یا سرپوش لوله<sup>۵</sup> نامیده می‌شود.

۵-۱-۳

### تفنگ با وضعیت شلیک چندتایی<sup>۶</sup>

تفنگ با وضعیت شلیک چندتایی می‌تواند در هر چرخه ماشه، دو یا چند مرتبه شلیک کرده یا می‌تواند با کشیدن و رهاسازی ماشه، دو یا چند مرتبه شلیک کند.

1 - Pump

2 - Bolt

3 - Backstop

4 - Barrel plug

5 - Barrel bag

6 - Burst mode marker

۶-۱-۳

### کالیبر

اصطلاحی است که برای اشاره به اندازه گلوله پینت بال استفاده می‌شود. کالیبر به اندازه‌گیری قطر گلوله پینت بال، مطابق آنچه در استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۰ ذکر شده، مربوط می‌شود.

۷-۱-۳

### عبارت هشداردهنده

هشدار ذکر شده در بند ۸ این استاندارد باید روی تفنگ‌های پینت بال، بسته‌بندی و دفترچه راهنمای موجود باشد.

۸-۱-۳

### تخلیه کامل گاز

حالتی در تفنگ که در آن، منبع گاز پیش‌ران از تفنگ باز شده و هرگونه گاز پیش‌ران درون تفنگ، از تفنگ تخلیه شده باشد.

۹-۱-۳

### ضامن<sup>۱</sup>

وسیله‌ای که اگر فعال شود، قسمتی از تفنگ پینت بال که معمولاً ماشه می‌باشد را غیرفعال می‌کند تا از شلیک‌های ناخواسته جلوگیری شود و برای این‌که تفنگ با حرکت ماشه اجازه شلیک داشته باشد باید این وسیله آزاد شود. برخی موقع این وسیله با عنوان "ایمنی"<sup>۲</sup>، "دکمه ایمنی" یا "اهرم ایمنی" نامیده می‌شود. یک سوئیچ الکترونیکی روشن/خاموش در صورتی به عنوان ضامن محسوب می‌شود که وقتی در وضعیت "خاموش" باشد، موجب از کار افتادن تفنگ شود.

۱۰-۱-۳

### وضعیت شلیک

وضعیتی که تعداد گلوله‌های پینت بال شلیک شده در هر چرخه ماشه را کنترل می‌نماید.

۱۱-۱-۳

### تفنگ با وضعیت ماشه پیشرفتة<sup>۳</sup>

تفنگ پینت بال با وضعیتی که در مرحله‌ای می‌تواند بیش از یک گلوله پینت بال را در هر چرخه ماشه شلیک کند. این وضعیت شامل تفنگ‌هایی می‌شود که تعداد کشیدن‌های ماشه را "ذخیره" کرده و در مرحله‌ای بیش از یک گلوله پینت بال را شلیک می‌کنند.

---

1 - Disabling device

2 - Safty

3 - Enhanced trigger mode marker

۱۲-۱-۳

### مکانیزم تغذیه کننده

مکانیزمی که کار ذخیره‌سازی، جابه‌جایی و تسهیل در پرکردن تفنگ توسط گلوله‌های پینت‌بال را انجام می‌دهد. این مکانیزم ممکن است از طریق نیروی جاذبه، به طور مکانیکی یا به کمک هوا، یا به صورت خودکار این کارها را انجام دهد.

۱۳-۱-۳

### تفنگ با حالت کاملاً خودکار

تفنگ در حالتی که با تحریک ماشه، شلیک کرده و شلیک کردن آن تا زمان بازگشت ماشه به وضعیت اولیه<sup>۱</sup> خود ادامه پیدا می‌کند.

۱۴-۱-۳

### مخزن گلوله<sup>۲</sup>

وسیله‌ای که به همراه تفنگ پینت‌بال و به منظور ذخیره‌سازی گلوله‌های پینت‌بال استفاده می‌شود.

۱۵-۱-۳

### وسیله انجام آزمون ضربه

وسیله‌ای که از آن برای انجام آزمون شلیک‌های تصادفی بر روی تفنگ پینت‌بال استفاده می‌شود. به شکل ۱ مراجعه شود.

۱۶-۱-۳

### تفنگ با وضعیت کاملاً خودکار اصلاح شده (وضعیت ۱)

یک تفنگ با حالت نیمه خودکار است که اگر ماشه آن در طول مدت ۱۸ حداقل سه مرتبه کشیده شود، می‌تواند تا زمان رهاسازی ماشه در حالت کاملاً خودکار و با نرخ آتش‌باری تا ۱۵ شلیک در ثانیه کار کند.

۱۷-۱-۳

### تفنگ با وضعیت شلیک چندتایی اصلاح شده (وضعیت ۲)

یک تفنگ با حالت نیمه خودکار است که اگر ماشه آن در طول مدت ۱۸ حداقل سه مرتبه کشیده شود، می‌تواند به ازای هر کشیدن ماشه، بیش از یک مرتبه با نرخ آتش‌باری تا ۱۵ شلیک در ثانیه کار کند.

---

1 - Reset or recycle position

2 - Hopper

۱۸-۱-۳

### گلوله پینت بال

یک گوی کروی متشکل از پوسته و محتوی<sup>۱</sup> که برای پرتاب شدن از تفنگ پینت بال طراحی شده و مطابق الزامات استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۰ می باشد.

۱۹-۱-۳

### تفنگ پینت بال

وسیله‌ای که به طور خاص برای شلیک کردن گلوله‌های پینت بال طراحی شده است.

۲۰-۱-۳

### تفنگ با وضعیت پمپ

وضعیتی از تفنگ که کاربر باید زبانه رهاساز گلنگدن<sup>۲</sup> تفنگ را پیش از هر شلیک به وسیله پمپ، گلنگدن، اهرم<sup>۳</sup>، دستگیره مسلح کننده<sup>۴</sup> یا وسیله‌های مشابه به صورت دستی مسلح یا درگیر کند.

۲۱-۱-۳

### برد (تیررس)

ماکزیمم مسافتی که یک گلوله می‌تواند تا زمان اتمام انرژی یا برخورد به مانع، به پیش رانده شود.

۲۲-۱-۳

### مکانیزم ماشه برگردان

یک مکانیزم در تفنگ پینت بال نیمه خودکار است که در آن، پس از شلیک، ماشه به وضعیت اولیه برگردانده می‌شود.

۲۳-۱-۳

### زبانه رهاساز گلنگدن

زبانه‌ای که مکانیزم شلیک را تا زمانی که توسط کاربر و معمولاً از طریق کشیدن ماشه، آزادسازی شود، در وضعیت آماده به شلیک نگه می‌دارد.

۲۴-۱-۳

### سوئیچ انتخاب گر

سوئیچی است (به صورت داخلی یا خارجی) که بدون در نظر گرفتن روش فعال‌سازی، به منظور فراهم کردن امکان تغییر حالت شلیک تفنگ توسط کاربر طراحی شده است.

1 - Fill

2 - Sear

3 - Lever

4 - Cocking handle

۲۵-۱-۳

### تفنگ با وضعیت نیمه خودکار

تفنگ نیمه خودکاری که در هر چرخه ماشه، یک مرتبه شلیک می‌کند. تفنگ‌هایی که تعداد دفعات کشیدن‌های ماشه را "ذخیره" کرده و در مرحله‌ای بیش از یک گلوله پینت‌بال شلیک می‌نمایند، شامل این تعریف نمی‌شوند. تفنگ‌هایی که در وضعیت‌های شلیک دیگر کار می‌کنند، شامل این تعریف نمی‌شوند.

۲۶-۱-۳

### دما و فشار استاندارد محیط<sup>۱</sup> (SATP)

برای توصیف یک جسم در فشار ۱۰۰ kPa (۱۰۱۳۲۵ atm) ، ۷۵۰ mm Hg ، ۱۴/۵ psi ، ۱۰۰ °C (۲۱) و دمای ۷۷ °F (۲۴) استفاده می‌شود.

۲۷-۱-۳

### هدف

شیئی که گلوله پینت‌بال به سمت آن شلیک می‌شود.

۲۸-۱-۳

### ماشه

وسیله‌ای که به منظور شلیک کردن تفنگ توسط کاربر به کار گرفته می‌شود.

۲۹-۱-۳

### ماشه قابل تنظیم

mekanizmi az maseh ke dr an, kshidn maseh qabil tanzim mi bashed.

۳۰-۱-۳

### چرخه ماشه

حرکت ماشه از لحظه اقدام به شلیک تا بازگشت به وضعیت اولیه خود می‌باشد.

۳۱-۱-۳

### ماشه با عمل مضاعف

mekanizm maseh ke dr an be azi yi kharikt piyoste maseh, ceksh be وضعیت شلیک‌کنندگی حرکت کرده و سپس به منظور شلیک گلوله پینت‌بال رهاسازی می‌شود.

۳۲-۱-۳

#### حفظ مашه

قطعه حائل سختی است که محکم به بدن تفنگ متصل شده است. این قطعه باید کل ناحیه مашه را پوشش دهد و پهن‌تر از ماشه باشد. فاصله بین هر نقطه روی سطح ماشه تا حفاظ ماشه نباید بیشتر از ۳۸ mm (1½ in) باشد و فاصله پایین‌ترین نقطه ماشه تا حفاظ ماشه نباید بیشتر از ۱۳ mm (0.5 in) باشد. تمام این اندازه‌گیری‌ها باید پس از خارج کردن هرگونه اتصالات جداسدنی از ماشه انجام شود.

۳۳-۱-۳

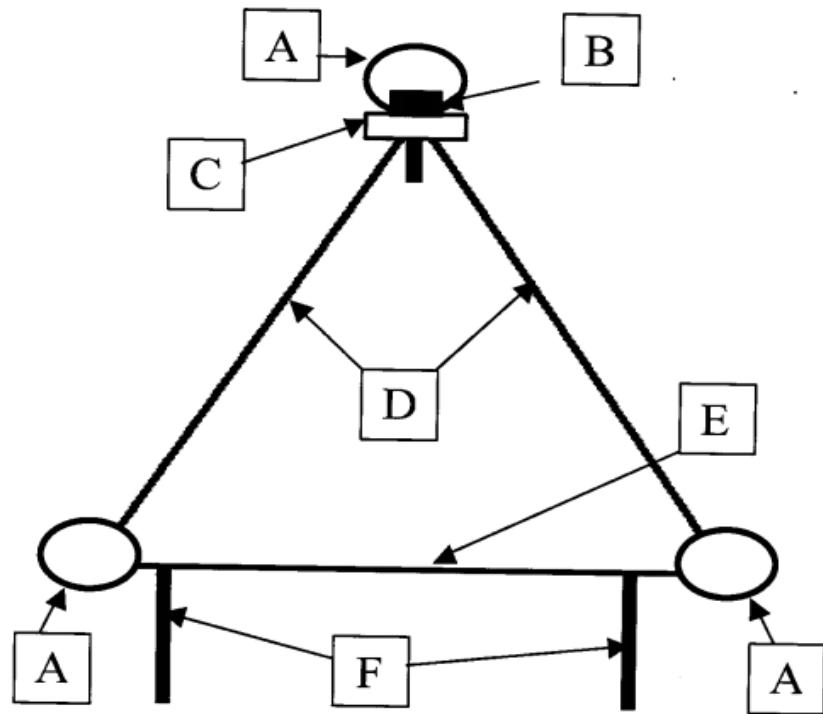
#### کشیدن ماشه

نیروی لازم برای حرکت دادن ماشه از وضعیت شروع یا اولیه تا وضعیتی که تفنگ شلیک کند.

۳۴-۱-۳

#### تنظیم‌کننده سرعت

وسیله‌ای که برای تنظیم سرعت لازم برای شلیک گلوله پینتبال طراحی شده است.

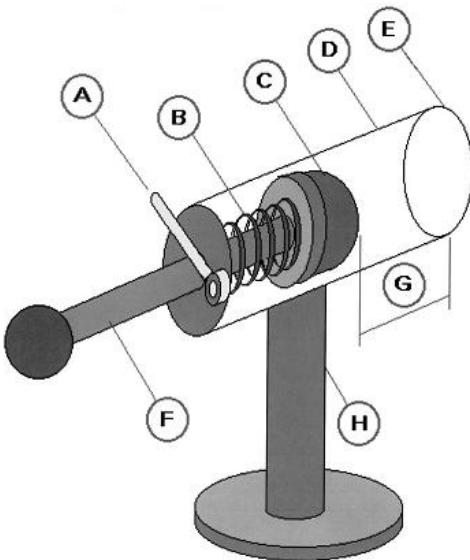


## راهنما:

- |   |  |   |
|---|--|---|
| ۱ | حلقه مهار  | A |
| ۲ | محور هرزگرد  | B |
| ۳ | مفصل گردان   | C |
| D | تسمه یا طناب به طول ۹۱/۲۹ cm (۳۶ in)   |   |
| E | میله آلومنیومی به طول ۶۰/۸۶ cm (۲۴ in) و قطر ۱/۲۷ cm (۰/۵ in) یا لوله مسی به طول ۶۰/۸۶ cm (۲۴ in) و قطر ۰/۷۵ cm (۱/۹ in) |   |
| F | قلاب و تسمه حلقوی که بتواند تفنگ را به موازات E و با فاصله ۱۵/۲۱ cm (۶ in) از E معلق نگه دارد.                           |   |

## شکل ۱- آویز معلق کننده تفنگ

- 1 - Yoke
- 2 - Pivot bolt
- 3 - Swivel



### راهنما:

- A قفل آزادکننده
- B فنر فشرده‌سازی (نرخ فشردگی فنر  $1,145 \text{ kg/cm} \pm 0,381 \text{ cm} / \text{in}$ ) با طول آزاد  $16,28 \text{ lb/in}$  ( $22,86 \text{ cm} \pm 0,150 \text{ in}$ )
- طول فنر فشرده در حالت مسلح شده باید  $12,5 \text{ in} \pm 0,318 \text{ cm} \pm 0,89 \text{ cm}$  باشد.
- C گوی ضربه‌زننده (توب تنیس فشرده نو با روکش نمدی خاص زمین خاکرس<sup>۱</sup>، کل جرم قسمت‌های متحرک  $1,13 \text{ kg}$  یا  $2,5 \text{ lb}$ )
- D لوله پلاستیکی با قطر داخلی  $7,62 \text{ cm}$  ( $3 \text{ in}$ )
- E سطح قرارگرفته در مقابل تفنگ
- F بازوی مسلح‌کننده
- G مسافت حرکت به اندازه  $15,21 \text{ cm}$  ( $6 \text{ in}$ )
- H پایه نگهدارنده ایمن

شکل ۲- وسیله آزمون برای شبیه‌سازی ضربه وارد شده به تفنگ

## ۴ اهمیت و کاربرد

- ۱-۴ این استاندارد الزامات عملکردی و روش‌های آزمون تفنگ‌های پینت‌بال را ارائه می‌کند.
- ۲-۴ این استاندارد حداقل هشدارها و دستورالعمل‌هایی را که باید در دفترچه راهنمای، روی برچسب‌ها، روی بسته‌بندی و روی خود تفنگ ارائه شوند را معرفی می‌نماید.

---

1 - New pressurized tennis ball with regular felt

۱-۵ انطباق تفنگ‌های پینت‌بال با این استاندارد را تنها زمانی می‌توان از طریق برچسب یا سایر وسایل نشان داد که تفنگ‌های پینت‌بال در هنگام تولید با تمامی الزامات کاربردی موجود در این استاندارد منطبق شده باشد.

## ۶ الزامات کلی

### ۱-۶ دفترچه راهنمای

دفترچه راهنمای باید همراه هر تفنگ پینت‌بال ارائه شود و به تناسب کاربرد باید شامل دستورالعمل‌ها، عبارت‌های هشداردهنده و نکات ایمنی ارائه شده در بند ۸ باشد.

### ۲-۶ بسته‌بندی

۱-۲-۶ بسته‌بندی باید در یک شکل مشهود و آشکار، مطابق با تمهدیات زیربند ۵-۸ برچسب‌گذاری شود.

۲-۲-۶ تمام تفنگ‌های پینت‌بالی که دارای لوله هستند، باید مجهز به وسیله مسدودکننده لوله باشند.

### ۳-۶ عمل پرداخت<sup>۱</sup>

لبه‌های در معرض تماس تمامی تفنگ‌های پینت‌بال باید صاف و فاقد لبه‌های تیز و دندانه باشند. سطوح در معرض تماس همه قسمت‌های چوبی باید صاف و فاقد تراشه باشند.

### ۴-۶ حمل و نقل

۱-۴-۶ حمل و نقل تفنگ پینت‌بال باید در شرایط خالی (فاقد گلوله) و در وضعیت تخلیه کامل گاز<sup>۲</sup> انجام شود.

۲-۴-۶ تمامی تفنگ‌های پینت‌بال، در زمان بارگیری محموله (از در کارخانه) تحت دما و فشار استاندارد محیط، باید در سرعت شلیک کمتر از  $91/44 \text{ m/s}$  ( $300 \text{ ft/s}$ ) تنظیم شده باشند.

### ۵-۶ طراحی

۱-۵-۶ همه تفنگ‌های پینت‌بالی که دارای ماشه هستند باید حفاظت ماشه داشته باشند.

۲-۵-۶ همه تفنگ‌های پینت‌بال در نظر گرفته شده برای استفاده همراه با سیلندرهای تعویض‌پذیر، باید توانایی تحمل فشار ورودی  $3000 \text{ lb/in}^2$  ( $20684/27 \text{ kPa}$ )،  $3000 \text{ bar}$ ،  $207 \text{ bar}$  را بدون بروز عیب فاجعه‌بار داشته باشند. وقوع نشتی به گونه‌ای که منجر به جراحت کاربر نشود نباید عیب محسوب شود.

۳-۵-۶ ارتقاء عملکرد تفنگ که تنها به سرعت تفنگ محدود نمی‌شود، نمی‌تواند بدون استفاده از ابزارهای لازم یا باز کردن تفنگ صورت پذیرد. اگر تفنگ دارای یک سوئیچ داخلی، جامپر یا وسیله دیگری باشد که تنظیم

1 - Finish

2 - Unloaded and degassed condition

کردن آن باید قبل از اعمال تنظیمات بیرونی انجام شود، باید درنظر گرفت که برای دستیابی به سوئیچ، جامپر یا وسیله مشابه دیگر، الزام به استفاده از ابزار یا باز کردن تفنگ باشد.

۴-۵ همان‌طور که در این استاندارد ذکر شد، تمام تفنگ‌های پینت‌بال باید فقط به حالت پمپ، وضعیت نیمه خودکار، وضعیت کاملاً خودکار اصلاح شده (وضعیت ۱)، یا وضعیت شلیک چندتایی اصلاح شده (وضعیت ۲)، ماشه برگردان، یا ترکیبی از آن‌ها کار کنند.

## ۷ الزامات عملکردی

### ۱-۷ عملکرد تفنگ

mekanizm مسلح کردن یا پمپ کردن تفنگ پینت‌بال باید به گونه‌ای باشد که اگر تفنگ مطابق با دستورالعمل‌های سازنده در حال مسلح کردن باشد، به طور ناخواسته شلیک نکند. این مسئله کاربرد "ماشه‌های خودکار" را محدود نمی‌نماید. تفنگ‌ها باید مطابق تعریف این استاندارد، به وضعیت پمپ، وضعیت نیمه خودکار، وضعیت کاملاً خودکار اصلاح شده (وضعیت ۱)، یا وضعیت شلیک چندتایی اصلاح شده (وضعیت ۲)، ماشه برگردان، یا ترکیبی از آن‌ها باشند.

### ۲-۷ اتصال مستحکم منبع گاز پیش‌ران

تفنگ‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که منبع گاز پیش‌ران در طول مدت استفاده یا موارد دیگر، به سهولت از تفنگ جدا نشود.

### ۳-۷ ضامن

ضامن‌ها باید در تمامی تفنگ‌های پینت‌بال تعبیه شوند، چنان وسیله‌هایی باید از شلیک کردن تفنگ، چه تفنگ مسلح باشد یا نباشد، جلوگیری کنند. تمامی این وسیله‌ها باید به منظور مشخص کردن وضعیت "ایمن" و "آتش" یا "روشن" و "خاموش" در مطابقت با زیربند ۴-۶-۸ به وضوح نشانه‌گذاری شوند. تمامی این وسیله‌ها باید بتوانند هنگامی که وزن ۱۳/۶ kg (۳۰ lb) به ماشه اعمال می‌شود، از شلیک تفنگ جلوگیری کنند. آزمون‌ها باید مطابق با زیربند ۳-۸ انجام شود.

### ۴-۷ شلیک کردن تصادفی

هنگامی که تفنگ‌ها مطابق آزمون زیربند ۳-۸ در معرض تکان‌های ملایم قرار می‌گیرند، باید به طور تصادفی شلیک کنند.

۱-۸ در حال حاضر، بیان دقیقی از روش‌های آزمون زیر وجود ندارد.

۲-۸ آزمون ضامن

۱-۲-۸ اهمیت

این روش مشخص می‌کند که آیا ضامن، اعمال وزن  $kg \pm 0.05$  ( $lb \pm 0.02$ ) را بدون بروز عیبی که منجر به شلیک کردن تفنگ شود، تحمل می‌نماید.

#### ۲-۲-۸ دستگاه آزمون

سامانه اعمال وزن به ماشه، دارای وزن  $kg \pm 0.02$  ( $lb \pm 0.05$ ) می‌باشد. سامانه اعمال وزن به گونه‌ای تنظیم شود که در حالتی که تفنگ وضعیت عمودی داشته و دهانه لوله آن به سمت بالا است، وزنهای سوار بر ماشه تفنگ باشند. (می‌توان از یک سنجه فرنی با قابلیت اندازه‌گیری نیروی وارد بر ماشه، به جای سامانه اعمال وزن استفاده کرد.)

۳-۲-۸ آزمونه

آزمونه باید یک تفنگ پینت‌بال نو باشد که مطابق شیوه‌های رایج تضمین کیفیت تولید‌کننده انتخاب می‌شود.

#### ۴-۲-۸ روش اجرای آزمون

۱-۴-۲-۸ آزمون در دما و فشار استاندارد محیط انجام شود.

۲-۴-۲-۸ تمامی آزمون‌ها بدون قرار داشتن گلوله‌های تفنگ پینت‌بال در تفنگ انجام شود.

۳-۴-۲-۸ ضامن در وضعیت "ایمن" یا سوئیچ الکترونیکی در وضعیت "خاموش" قرار گیرد.

۴-۴-۲-۸ فشار  $kg \pm 0.05$  ( $lb \pm 0.02$ ) در نقطه مرکزی ماشه به مدت  $s \pm 0.05$  به گونه‌ای اعمال شود که فشار به مرکز سطح ماشه وارد آید، سپس فشار برداشته شود.

۵-۴-۲-۸ ضامن در وضعیت "آتش" یا سوئیچ الکترونیکی در وضعیت "روشن" قرار گیرد. تفنگ در شرایطی که ضامن تفنگ فعال نیست نباید شلیک کند.

۶-۴-۲-۸ تفنگ را به منظور بررسی عملکرد مناسب ماشه و ضامن، آزمون کنید.

۷-۴-۲-۸ اگر تفنگ در طول مدت اعمال فشار، بدون این‌که منجر به شلیک شدن آن شود فشار وارد را تحمل کند و به مجرد قطع شدن عمل ضامن، شلیک نکند و ضامن و ماشه پس از آزمون، عملکرد مناسبی داشته باشند، مورد قبول آزمون قرار می‌گیرد.

آزمون شلیک تصادفی ۳-۸

۱-۳-۸ اهمیت

تفنگ‌های پینت‌بال در شرایطی که ضامن تفنگ فعال نیست، باید در اثر تکان و لرزش، شلیک کنند.

آزمونه ۲-۳-۸

آزمونه باید یک تفنگ پینت‌بال نو باشد که مطابق شیوه‌های رایج تضمین کیفیت تولیدکننده انتخاب می‌شود.

روش اجرای آزمون ۳-۳-۸

آزمون در دما و فشار استاندارد محیط انجام شود. ۱-۳-۳-۸

۲-۳-۳-۸ مطابق دستورالعمل‌های سازنده، یک منبع گاز پیش‌ران<sup>۱</sup> که به خوبی پوشیده است، به تفنگ متصل شود. شلیک کردن تفنگ مورد آزمون قرار گیرد.

۳-۳-۳-۸ تفنگ در وضعیت آماده به شلیک قرار گیرد.

۴-۳-۳-۸ با استفاده از یک آویز<sup>۲</sup> (به شکل ۱ مراجعه شود)، تفنگ در وضعیت معلق قرار گیرد.

۵-۳-۳-۸ در حالتی که وسیله آزمون ضربه (به شکل ۲ مراجعه شود)، محکم به یک سطح ثابت متصل است، مسلح شده و در سمت چپ/راست دسته<sup>۳</sup> تفنگ و درست جایی که پشت نقطه مرکزی ماشه باشد، قرار گیرد.

۶-۳-۳-۸ قفل آزادکننده وسیله آزمون ضربه، آزاد شده و پس از اعمال ضربه به تفنگ مشاهده شود که آیا منجر به شلیک کردن تفنگ می‌شود یا خیر.

۷-۳-۳-۸ ضربه‌زننده تفنگ در راستای محورهای زیر تکرار شود:

۱- در راستای ۱۸۰ درجه متفاوت از راستای اولین ضربه.

۲- در جلوی لوله و در راستای محور لوله.

۳- نقطه انتهایی تفنگ و در راستای محور لوله.

۸-۳-۳-۸ در صورتی که تفنگ به واسطه هر یک از ضربه‌ها شلیک کند، مردود خواهد بود.

1 - Propellant source

2 - Sling

3 - Grip frame

#### ۴-۸ الزامات وسیله مسدودکننده لوله

##### ۱-۴-۸ اهمیت

تمامی تفنگ‌های پینت‌بال که دارای لوله می‌باشند باید همراه با یک وسیله مسدودکننده لوله بسته‌بندی شوند (این بسته‌بندی می‌تواند به صورت تکی یا چندتایی باشد).

##### ۲-۴-۸ آزمونه

آزمونه باید یک تفنگ پینت‌بال نو باشد که در بسته اصلی سازنده بسته‌بندی شده است.

#### ۳-۴-۸ روش اجرای آزمون

پس از بازکردن بسته‌بندی، از وجود وسیله مسدودکننده لوله اطمینان حاصل شود. از نظر این استاندارد، هر بسته‌بندی که قادر وسیله مسدودکننده لوله باشد، مردود خواهد بود.

#### ۵-۸ بسته‌بندی محصول

بسته‌بندی تمام تفنگ‌های پینت بال باید دارای یک عبارت هشداردهنده باشد. عبارت مذکور باید به طور مشخص روی بسته درج شده و به وضوح از سایر نوشته‌ها و طرح‌ها مجزا باشد.

۴-۵-۸ درجه اهمیت عبارت باید از طریق قرار دادن آن درون کادر مستطیلی و استفاده از رنگ پس‌زمینه متضاد مناسب مشخص شود. عبارت می‌تواند ترکیبی از حروف فارسی و حروف کوچک و بزرگ انگلیسی بوده و اندازه قلم حداقل می‌تواند شماره ۸ باشد.

در عبارت هشداردهنده، حروف موجود در کلمه سرخط<sup>۱</sup> باید حداقل٪ ۵۰ بزرگتر از حروف موجود در سایر کلمات باشند. کلمه سرخط نوشته شده به زبان فارسی باید با حروف خوانا و کلمه سرخط نوشته شده به زبان انگلیسی باید با حروف بزرگ سنس سریف<sup>۲</sup> نوشته شده و یک نماد مثلث خطر قبل از آن آورده شود. این نماد از یک مثلث متساوی الاضلاع احاطه‌کننده یک علامت تعجب تشکیل شده است.

خط پایین مثلث خطر باید با خط مبنای حروف کلمه سرخط در یک راستای افقی باشند. ارتفاع مثلث خطر باید برابر یا بیشتر از ارتفاع کلمه سرخط باشد. حروف کلمه سرخط باید به رنگ مشکلی در یک پس‌زمینه نارنجی باشد. مثلث خطر و علامت تعجب باید به رنگ مشکی در پس‌زمینه نارنجی باشد. عبارت هشداردهنده باید با حروف مشکی در پس‌زمینه سفید، یا با حروف سفید در پس‌زمینه مشکی باشد.

در موارد خاصی که محدودیت استفاده از دو رنگ برای عبارت هشداردهنده وجود دارد، می‌توان از رنگ‌های استفاده شده در پس‌زمینه کلمه سرخط برای حروف عبارت هشداردهنده، به شرطی که با رنگ پس‌زمینه محصول متضاد باشد، نیز استفاده کرد. در موارد خاص که به دلیل مشابهت رنگ‌های ایمنی با رنگ محل

1 - Signal word

2 - Sans serif letters in upper case: (Arial) حروف انگلیسی بدون دندانه (مثل قلم)

نیز نشانه‌گذاری مثل چوب، مقوا، فلز، پلاستیک و غیره نمی‌توان از این رنگ‌ها استفاده کرد بهتر است نشانه‌گذاری به کار رفته (در صورت عملی بودن) دارای رنگی متضاد با رنگ پس زمینه محل نشانه‌گذاری باشد.

۲-۵-۸ بسته‌بندی تمام تفنگ‌های پینت‌بال باید با عبارت‌های هشداردهنده زیر به طور مشخص و با دوام نشانه‌گذاری شوند.

۱-۲-۵-۸ یک کلمه سرخط مثل "هشدار"، "خطر" یا "توجه".

۲-۲-۵-۸ هشداری مبنی بر این‌که این وسیله یک اسباب‌بازی نیست.

۳-۲-۵-۸ هشداری مبنی بر این‌که استفاده نادرست می‌تواند منجر به جراحت شدید یا مرگ شود.

۴-۲-۵-۸ هشداری مبنی بر این‌که ماسک‌های ایمنی مخصوص پینت‌بال باید توسط کاربر و تمام افراد واقع در برد (تیررس) گلوله استفاده شوند.

۵-۲-۵-۸ پیشنهادی مبنی بر این‌که سن خریدار حداقل باید ۱۸ سال باشد.

۶-۲-۵-۸ دستورالعمل‌هایی مبنی بر این‌که پیش از استفاده، دفترچه راهنمای مطالعه شود.

۷-۲-۵-۸ می‌توان از مثال زیر استفاده کرد:

## ⚠️ هشدار:

این وسیله اسباب‌بازی نیست. استفاده نادرست می‌تواند منجر به جراحت شدید یا مرگ شود. کاربر و افراد واقع در برد (تیررس) گلوله باید از ماسک ایمنی مخصوص پینت‌بال استفاده کنند. توصیه می‌شود، به خریدارانی با حداقل ۱۸ سال سن فروخته شود. افراد زیر ۱۸ سال باید تحت نظارت بزرگسالان این وسیله را مورد استفاده قرار دهند. پیش از استفاده، دفترچه راهنمای مطالعه شود.

۳-۵-۸ بسته‌بندی تفنگ‌های پینت‌بال باید به طور مشخص با موارد زیر نشانه‌گذاری شود: توصیف نوع تفنگ پینت‌بال بسته‌بندی شده، کالیبر(های) گلوله‌های مورد استفاده، مدل، نام و تعداد تفنگ پینت‌بال (در صورتی که کاربرد داشته باشد).

۴-۵-۸ بسته‌بندی تفنگ‌های پینت‌بال باید به طور مشخص نشاندهنده نام و نشانی (مثل شهر، استان و کدپستی) تولیدکننده، توزیعکننده و خرده فروش باشد.

۵-۵-۸ اگر تفنگ پینت بال به صورت بدون بسته‌بندی در معرض نمایش یا فروش قرار گیرد، باید طبق معمول دارای اطلاعات موردنیاز زیربندهای ۱-۵-۸ تا ۴-۵-۸ باشد، این اطلاعات در زمان فروش باید روی خود تفنگ پینت بال حک شده یا روی یک برچسب یا کارت الصاقی<sup>۱</sup> که دربردارنده الزامات مشابه از نظر محتوا، اهمیت و رؤیت‌پذیری باشد، درج شوند.

## ۶-۸ نشانه‌گذاری محصلو

۱-۶-۸ تفنگ‌های پینت بال باید با عبارت‌های هشداردهنده زیر به طور مشخص و بادوام نشانه‌گذاری شوند:

۱-۱-۶-۸ یک کلمه سرخط مثل "هشدار"، "خطر" یا "توجه".

۲-۱-۶-۸ هشداری مبنی بر این‌که این وسیله یک اسباب‌بازی نیست.

۳-۱-۶-۸ هشداری مبنی بر این‌که استفاده نادرست می‌تواند منجر به جراحت شدید یا مرگ شود.

۴-۱-۶-۸ هشداری مبنی بر این‌که ماسک‌های ایمنی مخصوص پینت بال باید توسط کاربر و تمام افراد واقع در برد (تیررس) گلوله استفاده شوند.

۵-۱-۶-۸ دستورالعمل‌هایی مبنی بر این‌که پیش از استفاده، کتابچه راهنمای مطالعه شود.

۶-۱-۶-۸ می‌توان از مثال زیر استفاده کرد:



این وسیله اسباب‌بازی نیست. استفاده نادرست می‌تواند منجر به جراحت شدید یا مرگ شود. کاربر و افراد واقع در برد (تیررس) گلوله باید از ماسک‌های ایمنی مخصوص پینت بال استفاده کنند. پیش از استفاده، دفترچه راهنمای مطالعه شود.

۲-۶-۸ هر تفنگ پینت بال باید به منظور مشخص کردن تولیدکننده، توزیع‌کننده یا خرده‌فروش، به صورت مشخص و بادوام نشانه‌گذاری شوند.

۳-۶-۸ هر تفنگ پینت بال باید برای شناسایی مناسب آن توسط کاربر، با یک نام یا شماره مدل به طور با دوام نشانه‌گذاری شود.

۴-۶-۸ هر تفنگ پینت بال باید به گونه نشانه‌گذاری شود که وضعیت "ایمن/خاموش" و "آتش/اروشن" وسیله ضامن مشخص باشد. در وسیله‌های از نوع ضامن فشاری<sup>۱</sup>، هنگامی که تفنگ در وضعیت "آتش" قرار داده می‌شود، این وسیله باید "به وضعیت آتش فشرده شود" یا یک شاخص قرمز رنگ ماندگار روی ضامن فشاری ظاهر شود. در وسیله‌های از نوع اهرمی<sup>۲</sup>، به منظور مشخص کردن وضعیت مقتضی باید کلمات "آتش" و "ایمن" یا حروف "F" و "S" به صورت ماندگار حک شوند، یا یک شاخص قرمز رنگ ماندگار باید هنگامی که تفنگ در وضعیت "آتش" قرار دارد نمایان باشد و هنگامی که در وضعیت "ایمن" قرار دارد محو شود.

#### ۵-۶-۸ دفترچه راهنمای تفنگ‌های پینت بال

۱-۵-۶-۸ دستورالعمل‌ها و هشدارهای مربوط به کاربر و اطلاعات گنجانده شده در این بند باید در قالب برگه<sup>۳</sup> یا بروشور در بسته‌بندی تفنگ پینت بال قرار گرفته یا به آن الصاق شود.

۲-۵-۶-۸ یک عبارت هشداردهنده به شکلی که در زیربند ۲-۵-۸ ذکر شده است باید به طور مشخص در دفترچه راهنما قرار گرفته یا به تفنگ پینت بال الصاق شود. درجه اهمیت عبارت باید از طریق قرار دادن آن درون کادر مستطیلی و استفاده از رنگ پس‌زمینه متصاد مناسب مشخص شود. این عبارت می‌تواند به صورت ترکیبی از حروف فارسی و حروف کوچک و بزرگ انگلیسی نوشته شود و اندازه آن به گونه‌ای باشد که با اندازه سایر نوشه‌های دفترچه راهنما یا کارت متناسب باشد و یک نماد مثلث خطر قبل از آن آورده شود.

۳-۶-۸ همه تفنگ‌ها باید در بسته‌بندی خود شامل نکات ایمنی تکمیلی زیر باشند:

۱-۶-۶-۸ با هر تفنگ به مشابه یک تفنگ پر (مسلح) رفتار کنید.

۲-۶-۶-۸ هرگز به درون لوله تفنگ پینت بال نگاه نکنید.

۳-۶-۶-۸ انگشت خود را تا قبل از آماده شدن برای شلیک از ماشه دور نگه دارید.

۴-۶-۶-۸ هرگز تفنگ را به سمت چیزی که نباید به آن شلیک شود، نشانه نگیرید.

۵-۶-۶-۸ تفنگ را تا قبل از آماده شدن برای شلیک در وضعیت "ایمن" نگه دارید.

۶-۶-۸ هنگامی که تفنگ شلیک نمی‌شود، وسیله مسدودکننده لوله را درون‌اروی دهانه تفنگ قرار دهید.

۷-۶-۸ همواره پیش از باز کردن قطعات<sup>۴</sup> تفنگ، گلوله‌های پینت بال را خارج و منبع پیش‌ران را جدا نمایید.

1 - Cross bolt-type devices

2 - Lever-type devices

3 - Leaflet

4 - Disassembly

- ۸-۶-۶-۸ پس از برداشتن منبع پیش‌ران، تفنگ را به یک سمت ایمن نشانه‌گیری و شلیک کنید تا گاز باقیمانده داخل تفنگ تخلیه شود.
- ۹-۶-۶-۸ تفنگ را در حالتی که شلیک شده و بدون گلوله می‌باشد، در یک محل مطمئن نگهداری کنید.
- ۱۰-۶-۶-۸ در هنگام جابه‌جایی و نگهداری منبع پیش‌ران، به هشدارهای روی آن توجه کنید.
- ۱۱-۶-۶-۸ به سمت اهداف شکننده مثل پنجره شلیک نکنید.
- ۱۲-۶-۶-۸ هر فرد واقع در برد (تیررس) گلوله، باید از ماسک ایمنی محافظه چشم و گوش و صورت که در مطابقت با استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷۰۲ و مخصوص استفاده در پینت‌بال طراحی شده است استفاده کند.
- ۱۳-۶-۶-۸ همواره پیش از آغاز بازی پینت‌بال سرعت تفنگ خود را بستجد و هرگز با سرعت‌های بیش از  $91,44 \text{ m/s}$  ( $300 \text{ ft/s}$ ) شلیک نکنید.
- ۷-۶-۸ اطلاعات معرف نوع و کالیبر گلوله(های) پینت بال مورد استفاده در تفنگ، باید ارائه شوند.
- ۸-۶-۸ دستورالعمل‌هایی برای استفاده و جداکردن صحیح منبع پیش‌ران و تخلیه کردن گاز تفنگ باید ارائه شود.
- ۹-۶-۸ دستورالعمل‌هایی برای بازررسی معمول و تعمیر و نگهداری تفنگ پینت‌بال باید ارائه شود.
- ۱۰-۶-۸ اطلاعات باید شامل معرفی تعمیرگاه‌های مجاز و/یا تولیدکننده، توزیع‌کننده یا خرده فروش یا ترکیبی از آن‌ها که ارائه‌کننده دفترچه راهنمای استفاده و اطلاعات خدمات پس از فروش هستند، باشد.